

ממשל תאגידי, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו

תוכן עניינים

199	ממשל תאגידי
199	הדירקטוריון וההנהלה
199	המבקרת הפנימית
199	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים
199	בעלי השליטה
200	הון אנושי
200	חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק
204	דירוג האשראי של הבנק
204	מגזרי פעילות

להלן הקישורים:

דוח תמציתי של הדירקטוריון וההנהלה
הצהרות לגבי גילוי
דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
תמצית דוחות כספיים

גילויים פיקוחיים נוספים

דוח סיכונים
תיאור המאפיינים של מכשירי ההון הנכללים בהון הפיקוחי

ממשל תאגידי

הדירקטוריון וההנהלה

הדירקטוריון

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2018 קיים דירקטוריון הבנק 11 ישיבות של מליאת הדירקטוריון. כמו כן, בתקופה זו התקיימו 29 ישיבות של ועדות הדירקטוריון ו-2 השתלמויות דירקטורים.

ביום 5 ביוני 2018, התפטרה גברת אסנת רונן מתפקידה כדירקטורית חיצונית.

ביום 2 ביולי 2018, הודיע מר גדעון סיטרמן על הקדמת סיום כהונתו בימים אחדים והתפטר מתפקידו כדירקטור חיצוני.

ביום 25 ביוני 2018, חדל מר יוסי שחק לכהן כחבר ועדת תגמול.

מעת סיום כהונתו של מר גדעון סיטרמן, מכהן בבנק דירקטור אחד בלבד שהינו דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, ושהינו גם דירקטור בלתי תלוי, וכן דירקטור חיצוני כמשמעות מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 של הפיקוח על הבנקים.

עוד יצוין, כי בנוסף לדירקטור חיצוני לפי חוק החברות, כאמור לעיל, מכהנים בבנק שני דירקטורים חיצוניים לפי הוראות הפיקוח על הבנקים, שסווגו גם כדירקטורים בלתי תלויים.

ביום 23 ביולי 2018 הודיע הבנק על זימון אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של החברה, שעל סדר יומה, בין היתר, מינוי דירקטורית חיצונית. לפרטים נוספים ראה דיווח מיידי מיום 23 ביולי 2018 מספר אסמכתא 2018-01-069643, ודיווח מיידי מתקן מיום 24 ביולי 2018 מספר אסמכתא 2018-01-069973.

חברי הנהלת הבנק ונושאי משרה בכירה

במחצית הראשונה של שנת 2018 לא חלו שינויים בחברי ההנהלה ובנושאי המשרה הבכירה של הבנק.

המבקרת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית והשיקולים בקביעתה, היקף העסקת המבקרת הפנימית וצוות העובדים הכפופים לה ואופן הגשת דין וחשבון על ממצאי המבקרת נכללו בפרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוח השנתי לשנת 2017. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים בפרטים אלה.

עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

עסקאות עם אנשים קשורים נעשו במהלך העסקים הרגיל, בתנאי שוק ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גורמים שאינם קשורים בבנק.

בעלי השליטה

להלן התפתחויות מהאמור בדוחות הכספיים לשנת 2017:

קבוצת עופר

ביום 18 במרץ 2018 קיבל הבנק הודעה מעופר השקעות בע"מ ומאחים עופר אחזקות (1989) בע"מ בדבר גיבוש עקרונות מתווה הפרדה, בשים לב להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד - 2013.

גיבוש עקרונות המתווה נועד להביא להפרדת השליטה בגוף הפיננסי המשמעותי (הבנק) מהשליטה בתאגיד הריאלי המשמעותי (מליסרון בע"מ/ עופר השקעות בע"מ) בין בעלי מניות חברות קבוצת עופר ("המתווה"). מובהר כי המתווה איננו הסכם מחייב, וכל תכליתו לשמש בסיס להכנת הסכם מפורט.

לפרטים אודות גיבוש עקרונות מתווה הפרדה בקבוצת עופר בשים לב להוראות החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, תשע"ד - 2013, ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 18 במרץ 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-020733).

ביום 15 באוגוסט 2018 נחתם על ידי נגידת בנק ישראל, הגברת קרנית פלוג, תיקון להיתר לשליטה להחזקת אמצעי שליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בבנק המתקן את ההיתר שניתן ביום 15 בינואר 2013. לפי התיקון להיתר, ההיתר מיום 15 בינואר 2013 שניתן לעיזבון המנוח יולי עופר ז"ל המנוהל על ידי מנהלי העיזבון יבוטל, העיזבון יימחק מרשימת בעלי ההיתר והגברת ליאורה עופר תירשם כמחזיקה במניות המנוח בעופר אחזקות, שהוחזקו קודם לכן על ידי מנהלי העיזבון. לפרטים נוספים (לרבות תנאי בתיקון להיתר) ראה דיווח מיידי של הבנק מיום 23 באוגוסט 2018 (מספר אסמכתא: 2018-01-078451).

הון אנושי

התפתחויות ביחסי עבודה

לפרטים בדבר בורות כלכלית בין הבנק לארגון עובדי מזרחי טפחות, ראה ביאור 22 א.6. בדוחות הכספיים לשנת 2017. לדעת ההנהלה, המבוססת על חוות דעת יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את החשיפה בגין בורות זו.

חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

חוקים ותקנות

רגולציית European Union Markets in Financial Instruments Directive (MIFID 2)

רגולציה אירופאית שחלה על מדינות באירופה ונכנסה לתוקף ביום 3 בינואר 2018. מטרת הרגולציה היא ליצור הוראות אחידות באירופה על מנת להגביר את השקיפות במסחר, יעילות השוק ולתת הגנות למשקיעים בשוק האירופאי. הרגולציה אינה חלה במישרין על הבנק בישראל, אולם לאור הפעילות הגלובלית של הבנק והממשקים הרבים עם השוק האירופאי, הבנק התבקש לפעול להסדרת היחסים החוזיים עם הישויות האירופאיות מולן הוא פועל בהתאם.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי והוא צפוי להיכנס לתוקף ביום 12 באוקטובר 2018, אלא אם כן המועד יידחה (עד ולא יאוחר מיום 12 באפריל 2020).

החוק מבצע רפורמה בתחום שירות נתוני אשראי. במועד כניסתו לתוקף יתבטל חוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002. החוק רלבנטי לבנק, הן בהיותו "מקור מידע" החייב להעביר נתוני אשראי על לקוחותיו למאגר מידע מרכזי בבנק ישראל והן בהיותו "משתמש בנתוני אשראי" הרשאי לקבל נתוני אשראי מלשכות האשראי.

בהתאם לחוק, מוקם מאגר מידע בבנק ישראל. לשכת אשראי תקבל ממאגר זה מידע, ונותן אשראי יכול להזמין מלשכת האשראי דוח אשראי, חיווי אשראי (המלצה חד ערכית אם ליתן אשראי), וכן ניטור (מעקב אחרי שינויים במצב הלווה לאורך תקופת האשראי). לשם קבלת מידע, על נותן האשראי לקבל הסכמה מפורשת מאת הלווה (לשם קבלת חיווי - די בידוע הלווה). לקוח רשאי לבקש מבנק ישראל שנתוני האשראי לגביו לא יכללו במאגר או שלא יימסרו לשם עריכת דוח אשראי.

לאורך תקופת ההיערכות ליישום הוראות החוק (מפרסום החוק ועד לכניסתו לתוקף) מעביר הבנק מידע על לקוחותיו למאגר המוקם, בהתאם להוראות בנק ישראל הניתנות מעת לעת.

ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) התשע"ו - 2016

החוק נכנס לתוקף ביום 1 ליוני 2017. מטרתו להסדיר בצורה כוללת את שוק האשראי החוץ-בנקאי, לייצר תחרות שקופה והוגנת בתחום זה שהיה אפור ופרוץ בחלקו, ולהקנות לצרכנים ביטחון בנותני אשראי שאינם בנקים.

על פי החוק, מתאריך 1 ביוני 2017 לא ניתן לעסוק בישראל ב"מתן אשראי" (שהוגדר בצורה רחבה מאד) ללא רישיון תקף, שמונתה בהון מינימלי, בחינת יושר ופיקוח של הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון. החל מיום 1 באוקטובר 2018 (או קודם לכן - ככל שיוקדש צו איסור הלבנת הון על נותני שירותים בנכס פיננסי) לא ניתן יהיה לעסוק בישראל גם ב"מתן שירות בנכס פיננסי" ללא רישיון מתאים. איסור זה לא יחול על גופים פיננסיים אשר מחויבים ברישוי לפי חקיקה אחרת. הבנק רשאי לסרב לנהל חשבון למי שחלה עליו חובת רישוי לפי החוק, ואינו מציג רישיון. נכון להיום, חייבים רישיון לפי חוק זה לקוחות הבנק הנותנים שירותי ניכיון ואשראי והבנק פנה ללקוחות הרלבנטיים בדרישה להציג רישיון או לחילופין הצהרה שאינם נותנים אשראי.

ביום 1 בפברואר 2018 נכנס לתוקף תיקון מספר 4 לחוק אשר קובע כי הפעלת "מערכת לתיווך באשראי" הינה בגדר "שירות פיננסי". לפיכך, החל מכניסתו לתוקף של התיקון, לא ניתן יהיה לעסוק בישראל בהפעלת מערכת לתיווך באשראי ללא רישיון מתאים. בתיקון נקבע, בין היתר, כי על בעל הרישיון לנהל את כספי המלווים והלווים המועברים אליו בחשבון נאמנות נפרד לטובת המלווים אצל אחד מהגופים המנויים בחוק, ביניהם, תאגיד בנקאי. הבנק לומד את התיקון ונערך ליישום.

ליישום החוק אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

שינוי מבנה הבורסה

ביום 6 באפריל 2017 פורסם ברשומות חוק ניירות ערך (תיקון מספר 63) התשע"ז-2017, שעניינו שינוי מבנה הבורסה. החוק יוצר תשתית חוקית להפרדה בין הבעלות בבורסה בתל-אביב לבין הזכות של חברי הבורסה להשתמש בשירותיה, תוך הסרת המגבלה הקיימת על הבורסה כיום לחלק את רווחיה. כמו כן, קובע מגבלות לאחזקת מניות בבורסה, ובפרט דורש מחברי בורסה ותאגידים בנקאיים שאינם חברי בורסה למכור אמצעי שליטה המוחזקים בידם בשיעור העולה על 5%. בנוסף, קובע החוק הסדרים לתהליך הקצאת הון המניות של הבורסה בין חבריה ומכירת אחזקות העולות על 5%. בהתאם לחוק הוגשה על ידי הבורסה ביום 29 ביוני 2017 בקשה לכינוס אסיפה של חברי הבורסה לצורך אישור הסדר שינוי מבנה הבורסה לפי סעיף 350 לחוק החברות (להלן: "ההסדר"). במסגרת ההצעה להסדר תוקנו תקנוני המסלקות כך שחברי המסלקה לא יהיו שותפים לניהולה והובעה התנגדות לנוסח המוצע. בית המשפט נעתר לבקשה לכינוס אסיפה וכן קבע כי אם תתקבל הסכמה לגבי שינוי נוסח הצעות ההחלטה לתיקון תקנוני המסלקות לא יהיה צורך בדיון נוסף. בהתאם לכך נוסחו מחדש הוראות הנוגעות לתיקון תקנוני המסלקות כשהם כוללים הליכי

טיעון וביקורת ואושרו על ידי ועדת הביקורת ודירקטוריון הבורסה (להלן: "התיקון"). ביום 10 באוגוסט אושר ההסדר עם התיקון על ידי אסיפת חברי הבורסה וביום 16 באוגוסט הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאישור ההסדר על פי סעיף 350 לחוק החברות. ביום 7 בספטמבר 2017, אישר בית המשפט את ההסדר לשינוי מבנה הבורסה.

ביום 18 בספטמבר 2017 התקבל מכתב מהבורסה לניירות ערך ובו הודעה על הקצאת מניות לבנק ועל רישום הבנק במרשם בעלי המניות של הבורסה.

ביום 28 לדצמבר 2017 פנתה הבורסה לניירות ערך בתל-אביב בע"מ ("חברת הבורסה") אל הבנק המחזיק ב-6,640,416 מניות המהוות 6.640417% ממניות הבורסה, כבעל מניות בבורסה, בפניה לקבל הצעות לרכישת מניות המוחזקות על ידו. הפניה נעשתה אל בעלי המניות בבורסה ועל פיה, בעל מניות המעוניין למכור את מניותיו בחברת הבורסה ("בעל המניות המציע") מתבקש להגיש הצעה לחברת הבורסה למכירה ולהעברה של מניות המוחזקות על ידו בחברת הבורסה בתנאים המפורטים בפניה. על פי הפניה המחיר בגין המניות המוצעות למכירה נקבע לחמש מאות (500) מיליון שקלים חדשים חלקי סך כל המניות המוקצות בחברת הבורסה, כפול מספר המניות המוצעות למכירה על ידי בעל המניות המציע. ביום 18 בינואר 2018 נענה הבנק להצעת הבורסה למכור חלק (כ-1.7%) ממניות הבורסה המוחזקות על ידו, כך שלאחר המכירה יחזיק 4,900,000 המהוות 4.9% מהון מניות הבורסה. תמורת המניות הצפויה הינה כ-8.7 מיליון שקלים חדשים. ביום 16 באפריל 2018 קיבל הבנק הודעה מחברת הבורסה לפיה הצעת הבנק למכירת המניות לעיל התקבלה. על פי ההודעה המניות יימכרו ויועברו לקונה אחד או מספר קונים ("הקונה"). התמורה שתשולם לבנק תהייה גבוהה מן הנקוב בהצעה אולם, בהתאם להוראות חוק ניירות ערך בעניין זה, ההפרש בין התמורה המשולמת לבין המחיר הנקוב בהצעה יועבר לחברת הבורסה. השלמת העסקה מותנית בקבלת אישורים רגולטוריים וביצוע "קלוזינג" עד ליום 19 ביוני 2018 ("המועד הקובע"). במקרה בו לא יתקבלו האישורים או לא יבוצע ה"קלוזינג", והכל עד למועד הקובע, תתבטל העסקה, אלא אם יוסכם אחרת על ידי הקונה, הבורסה והבנק.

ביום 12 ביוני 2018 פנתה הבורסה לבנק בבקשה לדחיית המועד הקובע עד ליום 31 לאוגוסט 2018 כאשר כל יתר תנאי העסקה נשארים ללא שינוי, הבנק נעתר לבקשת הבורסה כאמור.

ביום 27 באוגוסט קיבל הבנק את הודעת הבורסה לפיה ה"קלוזינג" של עסקת מכירת מניות הבורסה הסתיים וכי תמורת המניות בסך של כ-8.7 מיליון שקלים חדשים הופקדה בחשבון הבנק.

חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5), התשע"ז-2017

ביום 6 באוגוסט 2017 פורסם החוק המכונה "חוק אשראי הוגן".

החוק חל על האשראי הניתן ליחידים מתאגידים בנקאיים, סולקים, מבטחים וחברה מנהלת.

החוק קובע תקרת ריבית אחידה לכל הגופים המלווים וחל לגבי:

- הלוואות בשקלים: שיעור ריבית בנק ישראל בתוספת 15%.
- הלוואות מטבע חוץ: שיעור ריבית הליבור לשנה בתוספת 15%.
- ריבית פיגורים: מכפלה של ריבית בשיעור המירבי ב-1.2.

בשנה השלישית לאחר יישום החוק, יבחן שר האוצר את מוצע שיעורי הריבית של האשראים שמעמידים הבנקים והוא יהיה מוסמך להפחית את שיעור עלות האשראי המרבי.

הוחרגו מתחולה של תקרת ריבית אחידה:

- הלוואות קצרות מועד (עד 3 חודשים) - הוגבלו בתקרה גבוהה ב-5% מהריבית המירבית.
- עסקאות ניכיון שטר עבור עוסק לשימוש עסקי (לא אישי).
- הלוואה שחל עלייה צו לעניין שיעור הריבית לפי חוק הריבית (כדוגמת ריבית פיגורים בהלוואות לדיור, וכן בהלוואות צמודות מדד).

הוראות החוק יחולו רק על הלוואות חדשות. תחולת החוק הינה מיום 6 בנובמבר 2018. הבנק נערך ליישום החוק. ליישום החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018

ביום 18 במרץ 2018 פורסם החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח-2018.

מטרת החוק לצמצם את השימוש במזומנים בביצוע עסקאות - הן על ידי מקבל התשלום והן על ידי נותן התשלום.

כמו כן, מטרת החוק להסדיר את דרך התשלום בשיקים. החוק קובע מגבלות מסוימות על דרכי השימוש במזומן ובשיקים.

החוק יכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2019 למעט מספר סעיפים שתחולתם מיום 1 ביולי 2019.

על פי החוק למפקח על הבנקים נתונה סמכות להטיל עיצומים כספיים על תאגיד בנקאי שפרע שיק תוך הפרת אחת ההגבלות החלות על השיק לפי התוספת השנייה.

תחילת הטלת העיצומים על ידי הפיקוח על הבנקים מיום 1 ביולי 2019.

הבנק נערך ליישום החוק וביצועו.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018 (להלן: "החוק"), התפרסם ברשומות בתאריך 15 במרץ 2018. החוק יכנס לתוקף 18 חודשים מיום פרסומו.

החוק מייצר קודיפיקציה של דיני חדלות הפירעון ומסדיר באופן מקיף ושלם את כלל דיני חדלות הפירעון של יחידים ושל תאגידים, ומביא לביטול הפקודות הישנות וההסדרים הקיימים בחוק החברות.

לחוק שלוש מטרות עיקריות:

- להביא לשיקומו הכלכלי של החייב. החוק מבקש לראות את הכישלון ביכולת פירעון האשראי וחדלות פירעון כתאונה כלכלית ולא כפגם מוסרי.
- הגדלת שיעור החוב שיפרע לנושים.
- הגברת הוודאות והיציבות של הדין, קיצור הליכים והפחתת הנטל הברוקרטי.

החוק מציג שינויים בנושאים שונים כגון: סף הכניסה להליכי חדלות פירעון, משך הליכי חדלות פירעון, הצמדה וריבית, שעבוד צף, קיזוז חובות הדדיים, מעמדו של מממן הליכי פעולות חברה בהקפאת הליכים, אחריות דירקטורים ומנהלים, וניהול משא ומתן על הסדר חוב.

להערכת הבנק, צפויה לחוק השפעה בהיבט מתן האשראי ושיעור הפירעון שלו בעת כשל. הבנק נערך ליישום הוראות החוק.

חוק למניעת הפצה ומימון של נשק להשמדה המונית, התשע"ח-2018

החוק פורסם ביום 11 במרץ 2018 ונכנס לתוקף באותו מועד. מטרת החוק למנוע הפצה ומימון של נשק להשמדה המונית, כולל בדרך של יישום סנקציות של מועצת הביטחון על גורמים המפיצים, מממנים או מסייעים בהפצה ומימון של נשק להשמדה המונית. נקבעו עבירות חדשות המהוות גם עבירות על חוק איסור הלבנת הון.

החוק מטיל חובות ואיסורים גם על בנקים ומטיל סנקציות פליליות על הפרתן. בין החובות - איסור קיום פעילות כלכלית עם גורם מוכרז או גורם קשור (המונחים הוגדרו בחוק) וחובת דיווח אם מתגלה פעילות כזו. החוק מטיל אחריות אישית על נושאי משרה בתאגיד וביניהם האחראי על יישום חובות איסור הלבנת הון, עליו מוטל ליישם גם חוק זה. הבנק מיישם את החוק.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018

ביום 22 במרץ 2018 פורסם החוק אשר מבצע מספר תיקוני חקיקה. בין היתר, תוקן חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981. התיקון לחוק עוסק במעבר לקוחות מבנק לבנק, והוא צפוי להיכנס לתוקף ביום 22 במרץ 2021, אלא אם כן המועד יידחה (שתי דחיות אפשריות של עד חצי שנה כל אחת).

על פי התיקון לחוק במקרה ומבקש לקוח (יחיד או לקוח שהוא תאגיד מסוג שקבע הנגד בכללים), להעביר את הפעילות הפיננסית (כהגדרתה בכללים שיקבע הנגיד) לבנק אחר, יבצעו הבנק המקורי של הלקוח והבנק הקולט את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין, מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבעה ימי עסקים או בתוך מועד אחר שקבע הנגיד בהסכמת שר האוצר. הוראת מעבר (לתקופה מיום פרסום התיקון לחוק ועד לכניסתו לתוקף): במקרה וביקש לקוח לסגור את חשבונו בבנק, לא יבטל אותו בנק, רק בשל בקשת הסגירה, את ההטבות וההנחות שלהן היה זכאי הלקוח במסגרת ניהול חשבונו, במועד מוקדם מהמועד שנקבע לעניין זה בהסכם בין הבנק ובין הלקוח, ואם לא נקבע מועד, במשך שלושה חודשים לפחות. ליישום תיקון החוק לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג להסדרי הלוואות משותפות) (הוראת שעה), התשע"ח-2018

ביום 9 במאי 2018 פורסמו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים הכללים להלן, אשר פוטרים הסדר הלוואה משותפת לו שותפים תאגיד בנקאי או גוף מוסדי או סולק כהגדרתו בכללים או גופים דומים שהתאגדו מחוץ לישראל, מהחובה לקבלת אישור בית הדין להגבלים עסקיים להסדר, אם התקיימו תנאים שונים ביניהם: פנית מארגן הלוואה למלווים נוספים נעשתה בהסכמת הלווה מראש ובכתב; הלווה רשאי לתת ולשאת עם המלווים הנוספים על תנאי האשראי בהלוואה המשותפת שלא באמצעות מארגן האשראי; מתקיים אחד מהתנאים הבאים: קיים לפחות מארגן הלוואה פוטנציאלי להלוואה שאינו צד להסדר, כל מארגני הלוואה הפוטנציאליים הם צדדים להסדר אולם ללא השתתפות כולם לא יכול הלווה לקבל תנאי אשראי דומים לאלו המוצעים לו בהסדר, כל מארגני הלוואה הפוטנציאליים הם צדדים להסדר, אך החלק המצרפי של מלווים שהם מארגני הלוואה פוטנציאליים נמוך מ 20%; מתקיים אחד התנאים הבאים: ההסדר אינו כולל יותר ממלווה גדול אחד (מוגדר כמי שחלקו באשראי למגזר העסקי בישראל עולה על 20%), ההסדר כולל יותר ממלווה גדול אחד אך לא יותר ממלווה גדול אחד משמש כמארגן הלוואה, וללא השתתפות כולם לא יוכל הלווה לקבל תנאי אשראי דומים לאלו המוצעים לו בהסדר, ההסדר כולל יותר ממלווה גדול אחד אך המארגן אינו מלווה גדול וחלקם המצרפי של המלווים הגדולים נמוך מ 20%; עיקרו של הסדר הלוואה המשותפת אינו בהפחתת התחרות או במניעתה; אין בהסדר הלוואה המשותפת כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

תוקף הכללים לשלוש שנים החל ממועד פרסומם.

יצוין כי הכללים מבטלים את מכתב הממונה על ההגבלים העסקיים מיום 28 בדצמבר 2017 המופנה למנהלי התאגידים הבנקאיים והגופים המוסדיים על הסדרי קונסורציום, ועל כך שהממונה על ההגבלים העסקיים לא יאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988 על קונסורציום אשראי שעומד בתנאים שבמכתב, שכללו, בין היתר, תיעוד של כל המפגשים והמגעים בין הצדדים להסדר לקראת חברתו, ודיווח התיעוד לממונה על ההגבלים העסקיים בתום כל שנה.

פרסום רשות ההגבלים העסקיים - מעבר לסליקה יומית בכרטיסי אשראי

בחודש אפריל 2018, פרסמה רשות ההגבלים העסקיים כי תידרש מעבר של חברות כרטיסי אשראי לסליקה יומית של בתי עסק החל מחודש מיוני 2021. זאת במסגרת התנאים לאישור ההסדר הכולל לסליקה צולבת בין חברות כרטיסי האשראי.

ליישום הדרישה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק

הפיקוח על הבנקים

חוזרים והוראות דיווח לציבור

הליכי גביית חובות

ביום 1 בפברואר 2017 פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 450, בנושא הליכי גביית חובות, אשר נועדה להסדיר את הפעולות שיש לנקוט לצורך הגברת ההוגנות והשקיפות בעת גביית חובות מלקוחות אשר אינם עומדים בתנאי הלוואתם ואינם פורעים אותה כסדרה ובעת הטיפול בגביית החובות, טרם ואגב נקטת הליכים משפטיים. תחילתה של ההוראה שנה ממועד פרסומה. הבנק מיישם את ההוראה החל מיום 1 בפברואר 2018.

איסור הלבנת הון

ביום 1 בינואר 2018 נכנס לתוקפה הוראת ניהול בנקאי תקין 411, בנושא ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, אשר משלבת חוזרים ומכתבים פיקוחיים בנושא אשר פורסמו ממועד התיקון המקיף האחרון להוראה. ההוראה הורחבה ונערכה כהוראת ניהול סיכונים כולל זיהוי והערכה וצעדים אופרטיביים להפחתה. התיקונים העיקריים להוראה כוללים: הסבר לגישה מבוססת סיכון, חיידוד הגדרות, הרחבת פירוט תפקידים של פונקציות הממשל התאגידי, פירוט הגורמים שעליהם נדרש הבנק להתבסס בביצוע הערכת הסיכונים ופירוט בסיס המידע שעל הבנק לאסוף מגורמים פנימיים וחיצוניים בכדי לגבש את הערכת הסיכונים. הבנק מיישם את ההוראה.

הפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה ומייד ברכטיסי אשראי

ביום 25 בפברואר 2018, פרסם בנק ישראל מתווה להפחתת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה ברכטיסי חיוב בכ-30% משיעור של 0.7% מהיקף העסקה כיום לשיעור של 0.5% בינואר 2023. המהלך כולל 5 פעימות: הראשונה בינואר 2019 (0.6%), השנייה בינואר 2020 (0.575%), השלישית בינואר 2021 (0.55%), הרביעית בינואר 2022 (0.525%) והאחרונה כאמור בינואר 2023.

בנוסף, החליט בנק ישראל להפחית את העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מייד ברכטיסי אשראי משיעור של 0.3% ל-0.25% בינואר 2023. המתווה כולל 2 פעימות: הראשונה בינואר 2021 (0.275%) והשנייה כאמור בינואר 2023. ליישום הפחתת העמלה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

מדידה והלימות הון

ביום 15 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 203 (מדידה והלימות הון – סיכון אשראי) בנושא משקל הסיכון הלוואות בשיעור מימון של מעל 60%. בחוזר נקבע כי הלוואות בשיעור מימון של מעל 60% יקבלו משקל סיכון של 60% לעומת משקל סיכון של 75% לפני העדכון. מטרת העדכון היא להקל על הזוגות הצעירים ומשפרי דיור הרוכשים דירות בשיעור מימון גבוה. מועד תחילת העדכון הינו מיום פרסום החוזר. הבנק מיישם את ההוראה. יישום ההוראה מקטין את נכסי הסיכון הנובעים מביצועים חדשים של הלוואות לדיור, בשיעור מימון של מעל 60%, שניתנו מיום פרסום החוזר.

פעילות התאגידיים הבנקאיים מול לקוחות מסוג נותני שירותים פיננסיים מוסדרים ורכזי הצעה

ביום 15 באפריל 2018 פרסם בנק ישראל חוזר אשר מטרתו לקבוע הנחיות שיאפשרו לתאגידיים בנקאיים לתת שירות ולנהל את סיכונים בפעילותם עם הגופים הפיננסיים המוסדרים (גופים שמפוקחים על ידי רשות שוק ההון בהתאם לחוק הפיקוח). זאת, בהמשך לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים, התשע"ו-2016), אשר מטרתו ליצור אסדרה כוללת, מקיפה וקוהרנטית ככל האפשר, של כל שוק מתן השירותים הפיננסיים והגופים הפועלים בו.

בהתאם לחוזר הבנק נדרש לקבוע מדיניות ונהלים לפתיחה וניהול חשבונות לגופים פיננסיים מוסדרים אשר ישקפו, בין היתר, גישה מבוססת סיכון.

הבנק נערך ליישום החוזר.

ליישום החוזר אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה

בחודש אפריל 2018 פרסם בנק ישראל את הוראת ניהול בנקאי תקין 363, בנושא ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה, אשר נועדה להבהיר את האחריות של הבנק בנוגע לקיום תצורות עבודה מאובטחת מול הספקים החיצוניים המהותיים, ואת חובותיו לניהול סיכונים סייבר הולמים בפעילות ספקים אלו בחצרותיהם, בחצרי הבנק ובממשקי הבנק עם הספקים. עיקרי הסעיפים בהוראה יכנסו לתוקף 6 חודשים ממועד פרסום ההוראה.

הבנק נערך ליישום ההוראה.

ליישום ההוראה אין השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים

ביום 28 במאי 2018 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא עסקאות רכישת חובות של חייבים מלקוחות מסחריים בו מפורטים דגשים ומחויבות הבנק למפות ולנהל את הסיכונים הנגזרים מכל עסקה לרכישת חובות ולטפל בהיבטי ניהול אשראי, היבטי דיווח כספי והיבטי ציות הנגזרים מתנאי העסקה. הבנק נדרש לבצע ביקורת פנימית מקיפה בהתייחס לנאותות הטיפול ולהעביר את דוח הביקורת לפיקוח עד סוף חודש יוני 2019. הבנק נערך ליישום ההנחיה. ליישום ההנחיה לא לצפויה להיות השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

כרטיסי חיוב

ביום 2 ביולי 2018 פרסם בנק ישראל חוזר עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין 470 (כרטיסי חיוב). על פי החוזר, החל מיום 1 בפברואר 2019, בנקים יעבירו למתפעל ההנפקה של כרטיסי חיוב את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים שהונפקו על ידם במועד בו נדרש המתפעל להעביר כספים אלו לסולק, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח או זהות הסולק. עוד נקבע כי הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק למתפעל או הסכמים קיימים בהם בוצע שינוי מהותי שיחתמו עד ינואר 2022 יועברו לפיקוח. הבנק נערך ליישום החוזר. ליישום החוזר אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים

ביום 1 באוגוסט 2018 פרסם בנק ישראל עדכון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313. על פי העדכון חשיפת תאגיד בנקאי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי", בניכוי הסכומים המותרים על פי ההוראה, לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית". בנוסף, חבות של "קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" תיכלל במגבלה המצרפית של לווים גדולים (לווים שחבותם מהווה מעל 10% מהון התאגיד הבנקאי). כמו כן, בוטלה ההחרגה של חבות של "קבוצת לווים בנקאית" לחברת כרטיסי אשראי לעניין המגבלה המצרפית של לווים גדולים. במהלך חמש שנים מיום פרסום העדכון להוראה, חבות של "קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי", לא תהיה כפופה למגבלת "קבוצת לווים בנקאית" ולא תיכלל במגבלה המצרפית של לווים גדולים. תחולת יתר העדכונים להוראה - יום פרסום ההוראה. ליישום העדכון אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 21 בינואר 2018 אישרה S&P GLOBAL RATINGS MAALOT LTD (להלן: "מעלות") את דירוג המנפיק של הבנק העומד על iAAA, תחזית דירוג "יציבה". דירוגם של כתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על ידי טפחות הנפקות, משקף רמה אחת נמוכה יותר מדירוג המנפיק, קרי בדירוג של iAA+. כתבי ההתחייבות נדחים אלו כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III. דירוג שטרי ההון הנדחים של הבנק, אשר מוכרים כהון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל III הוא iA+. דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות באזל III הוא iAA-, תחזית דרוג יציבה. ביום 10 בספטמבר 2017 קבעה לראשונה חברת מדרוג בע"מ (אשר הוקמה בשיתוף עם חברת מודיס העולמית המחזיקה ב-51% מהבעלות) (להלן: "מדרוג") דרוג לבנק. דירוג פיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נקבע על Aaa.il באופק יציב. דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני תחתון) נקבע באופק יציב על Aa1.il, ושטרי ההון הנדחים (הון משני עליון) דורגו על Aa2.il באופק יציב. כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (CoCo) אשר כשירים להכרה כהון רובד 2 בהתאם להוראות ברזל III דורגו על Aa3.il באופק יציב. ביום 30 ביוני 2015 אישרה חברת הדירוג Moody's את דירוג פיקדונות הבנק לטווח ארוך ברמת A2 והעלתה את אופק הדירוג ל"יציב" מ"שלייל".

מגזרי פעילות

למידע נרחב על מגזרי הפעילות הפיקוחיים, ראה פרק ממשל תאגידי, ביקורת, פרטים נוספים על הבנק ואופן ניהולו בדוחות הכספיים לשנת 2017.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017
ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	ממוצעת ⁽²⁾ ריבית	ממוצעת ⁽²⁾ ריבית
ב-%	ב-%	ב-%	ב-%	ב-%	ב-%
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור⁽³⁾					
178,493	3,082 ⁽⁷⁾	168,563	3,444 ⁽⁷⁾	95	3,251
בישראל	3.69		3.90		4.88
מחוץ לישראל	73	3,029	95	5.93	3,251
סך הכל	3.71	3,155	3.93	3,539	181,744
אשראי לממשלה					
198	2	191	2	8	277
בישראל	2.11		2.03		6.20
מחוץ לישראל	4	131	5.86	8	277
סך הכל	3.76	6	4.25	10	475
פיקדונות בבנקים					
958	2	790	2	1	270
בישראל	0.51		0.42		1.74
מחוץ לישראל	3	346	0.74	1	270
סך הכל	0.88	5	0.49	3	1,228
פיקדונות בבנקים מרכזיים					
37,496	16	35,105	15	24	2,880
בישראל	0.09		0.08		0.89
מחוץ לישראל	18	4,068	1.67	24	2,880
סך הכל	0.17	34	0.19	39	40,376
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר					
61	-	71	-	-	-
בישראל	-		-		-
מחוץ לישראל	-	-	-	-	-
סך הכל	-	71	-	-	61
איגרות חוב מוחזקות לפידיון וזמינות למכירה⁽⁴⁾					
7,704	61	9,358	84	10	870
בישראל	1.31		2.19		1.51
מחוץ לישראל	8	1,062	2.31	10	870
סך הכל	1.33	69	2.20	94	8,574
איגרות חוב למסחר⁽⁵⁾					
532	2	683	1	-	-
בישראל	0.59		0.38		-
מחוץ לישראל	-	-	-	-	-
סך הכל	0.59	2	0.38	1	532
סך כל הנכסים נושאי ריבית	2.95	3,271	3.19	3,686	232,990
חייבים בגין פעולות בכרטיסי אשראי		3,132			3,401
נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ⁽⁶⁾		5,612			3,061
סך כל הנכסים		232,141			239,452
סך הנכסים נושאי ריבית המיוחסים לפעילויות מחוץ לישראל	2.47	106	3.69	138	7,548

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	2017	שיעור הוצאה ביוני 2018 (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	2018
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
					בישראל
0.11	4	13,952	0.33	18	לפי דרישה
1.43	435	122,114	1.67	479	לזמן קצוב
		563			מחוץ לישראל
-	-		-	-	לפי דרישה
0.93	10	4,311	1.62	19	לזמן קצוב
1.28	449	140,940	1.46	516	סך הכל
פיקדונות הממשלה					
		55			בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
-	-	55	-	-	סך הכל
פיקדונות מבנקים					
0.81	3	1,477	0.64	2	בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
0.81	3	1,477	0.63	2	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
					בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
-	-		-	-	סך הכל
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים					
4.10	289	28,627	5.05	373	בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
4.10	289	28,627	5.05	373	סך הכל
התחייבויות אחרות					
4.62	1	88	8.42	1	בישראל
-	-		-	-	מחוץ לישראל
4.62	1	88	8.42	1	סך הכל
1.75	742	171,187	2.07	892	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		40,066			פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,273			זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		7,191			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		221,717			סך כל ההתחייבויות
		13,819			סך כל האמצעים ההוניים
		235,536			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.69			1.80		פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
2.09	1,129	217,836	2.29	1,289	בישראל
2.17	44	8,170	2.98	56	מחוץ לישראל
2.09	1,173	226,006	2.31	1,345	סך הכל
0.82	10	4,874	1.44	19	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
					בישראל
0.03	2	15,613	0.19	21	לפי דרישה
1.11	654	118,484	1.32	748	לזמן קצוב
-	-	607	-	-	מחוץ לישראל
0.89	20	4,507	1.49	35	לפי דרישה
0.97	676	139,211	1.14	804	לזמן קצוב
					סך הכל
					פיקדונות הממשלה
-	-	53	-	-	בישראל
-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	53	-	-	סך הכל
					פיקדונות מבנקים
0.80	6	1,509	0.62	4	בישראל
-	-	3	-	-	מחוץ לישראל
0.80	6	1,512	0.62	4	סך הכל
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר					
-	-	-	-	-	בישראל
-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
-	-	-	-	-	סך הכל
					איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
2.80	387	27,798	3.02	451	בישראל
-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
2.80	387	27,798	3.02	451	סך הכל
					התחייבויות אחרות
3.85	2	105	2.72	1	בישראל
-	-	-	-	-	מחוץ לישראל
3.85	2	105	2.72	1	סך הכל
1.27	1,071	168,679	1.47	1,260	סך הכל התחייבויות נושאות ריבית
		40,432			פיקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
		3,132			זכאים בגין פעולות בכרטיסי אשראי
		6,255			התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁸⁾
		218,498			סך כל ההתחייבויות
		13,643			סך כל האמצעים ההוניים
		232,141			סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
1.68			1.72		פער הריבית
תשואה נטו⁽⁹⁾ על נכסים נושאי ריבית					
1.98	2,114	214,761	2.07	2,323	בישראל
2.00	86	8,636	2.75	103	מחוץ לישראל
1.98	2,200	223,397	2.09	2,426	סך הכל
0.78	20	5,117	1.33	35	סך ההתחייבויות נושאות ריבית המיוחסות לפעילויות מחוץ לישראל

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾
2.61	999	154,436	2.72	1,084	161,041
(0.68)	(188)	109,855	(0.75)	(218)	116,327
1.93			1.97		
6.31	784	50,826	7.70	977	52,169
(5.23)	(494)	38,565	(6.58)	(574)	35,765
1.08			1.12		
2.50	78	12,574	3.00	101	13,629
(1.12)	(50)	17,893	(2.00)	(81)	16,360
1.38			1.00		
3.46	1,861	217,836	3.87	2,162	226,839
(1.77)	(732)	166,313	(2.09)	(873)	168,452
1.69			1.78		

ראה הערות להלן.

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018	
שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הוצאה (הכנסה) ב-%	הוצאות (הכנסות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
2.62	1,982	152,070	2.70	2,149	160,512	מטבע ישראלי לא צמוד
(0.65)	(347)	107,351	(0.76)	(438)	115,283	סך נכסים נושאי ריבית
1.97			1.94			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
4.10	1,024	50,419	4.65	1,195	51,972	מטבע ישראלי צמוד למדד
(3.21)	(614)	38,577	(3.57)	(638)	36,060	סך נכסים נושאי ריבית
0.89			1.08			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.61	159	12,272	3.17	204	12,958	מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)
(1.02)	(90)	17,634	(1.88)	(149)	15,950	סך נכסים נושאי ריבית
1.59			1.29			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.97	3,165	214,761	3.17	3,548	225,442	סך פעילות בישראל
(1.29)	(1,051)	163,562	(1.47)	(1,225)	167,293	סך נכסים נושאי ריבית
1.68			1.70			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו⁽¹⁾ - המשך
 סכומים מדווחים (במיליוני שקלים חדשים)

ג. ניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾ כמות	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾ מחיר	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾ כמות	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾ כמות	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾ כמות	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 לעומת שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁰⁾ כמות
נכסים נושאי ריבית					
אשראי לציבור					
118	178	296	192	170	362
5	9	14	6	16	22
123	187	310	198	186	384
נכסים נושאי ריבית אחרים					
(1)	6	5	2	19	21
(5)	12	7	(13)	23	10
(6)	18	12	(11)	42	31
117	205	322	187	228	415
התחייבויות נושאות ריבית					
פיקדונות הציבור					
3	55	58	10	103	113
2	7	9	1	14	15
5	62	67	11	117	128
התחייבויות נושאות ריבית אחרות					
14	69	83	29	32	61
-	-	-	-	-	-
14	69	83	29	32	61
19	131	150	40	149	189

- (1) הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- (2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבעי ישראלי - לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- (3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- (4) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב זמינות למכירה לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 ולשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, נוספה היתרה הממוצעת של רווחים (הפסדים) שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולות בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" בסך (96) מיליוני שקלים, (16) מיליוני שקלים, (70) מיליוני שקלים ו-(25) מיליוני שקלים בהתאמה.
- (5) מהיתרה הממוצעת של איגרות חוב למסחר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018, לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2018 ולשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, נוספה היתרה הממוצעת של רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר בסך (3) מיליוני שקלים, בסך (2) מיליוני שקלים, בסך (2) מיליוני שקלים ובסך (1) מיליוני שקלים.
- (6) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- (7) עמלות בסך 64, 45, 127 ו-105 מיליוני שקלים נכללו בהכנסות ריבית בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018 וביום 30.6.2017, ושישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2018 וביום 30.6.2017, בהתאמה.
- (8) לרבות מכשירים נגזרים.
- (9) תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- (10) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

מילון ואינדקס מונחים שנכללו בדוחות הכספיים

להלן פירוט תמציתי למונחים שנכללו בדוחות הכספיים:

1. מונחים המתייחסים לניהול הסיכונים בבנק ולהלימות הון

ABC	ICAAP - Internal Capital Adequacy Assessment Process - תהליך פנימי להערכת נאותות ההון הכולל של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי ההון, תהליכי תכנון ההון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון. התהליך מהווה חלק מהנדבך השני של הוראת באזל II.
	VAR - מודל המשמש לאמידת החשיפה הכוללת למגוון סיכונים שוק. ערך ה-VAR (הערך בסיכון) המתקבל במודל הינו אומדן סטטיסטי להפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים שוק, בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית קבועה מראש.
ב	באזל - באזל II / באזל III - מסגרת להערכת הלימות הון וניהול הסיכונים אשר פורסמה על ידי ועדת באזל לפיקוח על הבנקים.
ג	EVE - Economic Value of Equity - גישת השווי הכלכלי לניתוח ואמידת השפעת שינויים בשיעורי הריבית על שוים ההוגן של הנכסים, ההתחייבויות ופוזיציות חוץ מאזניות של הבנק.
ה	הגישה הסטנדרטית - גישה לחישוב ההון הנדרש בגין סיכון אשראי, שוק או תפעולי. חישוב הקצאת ההון נערך על פי נוסחה המבוססת על רכיבי הערכה פיקוחיים אשר הוגדרו על ידי המפקח על הבנקים.
	הון פיקוחי (הון כולל) - ההון הפיקוחי מורכב משני רבדים: הון רובד 1, הכולל הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 נוסף. הון רובד 2. בהתאם להגדרתם בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
י	יחס הון מזערי - היחס מייצג את דרישות שיעורי ההון הפיקוחי המזעריים שהבנק מחויב להחזיק בהתאם לדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 201.
כ	כתבי התחייבות נדחים - כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מ	מבחני מצוקה (קיצון) - כינוי למגוון שיטות שנועדו להעריך את מצבו הפיננסי של תאגיד בנקאי בתרחיש קיצון.
	מסמך הסיכונים - מסמך המציג בצורה תמציתית את פרופיל הסיכון של הבנק, על מנת לאפשר לדירקטוריון לעקוב אחר פעולות ההנהלה ולוודא שהן עולות בקנה אחד עם תיאבון הסיכון ועם מסגרת ניהול הסיכונים שאושרה על ידו. מסמך הסיכונים מדווח ומוגש לדירקטוריון בתדירות רבעונית.
נ	נדבך 2 - הנדבך השני במסגרת העבודה של באזל II המתייחס לתהליך הסקירה הפיקוחית. חלק זה מורכב מעקרונות היסוד הבאים: הבנק יערוך תהליך ICAAP, כהגדרתו לעיל. המפקח יקיים תהליך להערכת תהליך הערכת הלימות ההון על ידי הבנק, לבחינת יכולתו לבצע ניטור על יחסי ההון הפיקוחיים והעמידה בהם. הבנק מצופה לפעול מעל יחסי ההון המזעריים אשר הוגדרו.
	נדבך 3 - הנדבך השלישי במסגרת העבודה של באזל II אשר מטרתו לעודד משמעת שוק על ידי פיתוח של מערכת דרישות גילוי, שתאפשר למשתתפים בשוק להעריך את ההון, החשיפות לסיכון ותהליכי הערכת הסיכון ובהתאם לכך להעריך את הלימות ההון של הבנק.
	נכסי סיכון - מורכבים מסיכון אשראי, סיכון תפעולי וסיכון שוק המחושבים בשיטה הסטנדרטית כאמור בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 201-211.
ו	סיכון CVA - Credit Valuation Adjustment - CVA הינו המרכיב בשווי הוגן של נגזר אשר מביא בחשבון את סיכון האשראי של הצד הנגדי בעסקה. סיכון CVA הוא הסיכון להפסד משערוך לשווי שוק בגין סיכון צפוי של צד נגדי לנגזרים מעבר לדלפק (OTC). כלומר, הפסד בגין ירידה בשווי ההוגן של הנגזרים, בשל עלייה בסיכון האשראי של הצד הנגדי (כגון: ירידת דירוג).
	סיכון אשראי של צד נגדי - הסיכון שהצד השני לעסקה ייכנס לכשל לפני הסילוק הסופי של תזרימי המזומנים בעסקה.
ש	שיעור המימון (LTV) - היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס.

2. מונחים המתייחסים לבנקאות ופיננסיים

ABC	OTC - Over the Counter - עסקה במכשירים פיננסיים אשר מבוצעת מעבר לדלפק, ולא בבורסה.
א	איגרות חוב - נייר ערך המהווה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת ריבית במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים. אשראי חוץ מאזני - התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
ח	חבות - אשראי מאזני ואשראי חוץ מאזני כהגדרתם בהוראה 313 לניהול בנקאי תקין. חוב שגבייתו מותנת בביטחון - חוב פגום אשר פירעונו צפוי להתבצע ממימוש הביטחונות שהועמדו להבטחתו. חוב בארגון מחדש - חוב בעייתי בארגון מחדש מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב (הפחתה או דחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב) או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב (בחלקו או במלואו). חוב בהשגחה מיוחדת - חוב בהשגחה מיוחדת הוא חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות, שבגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק. אם החולשות לא יטופלו, עלולה להיגרם הידרדרות בסיכויים לפירעון החוב. חוב נחות - חוב נחות הוא חוב שאינו מוגן באופן מספק על ידי ביטחונות או על ידי יכולת התשלום של החייב, וקיימת אפשרות שהבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו, לרבות חוב מעל 700 אלפי שקלים חדשים שנמצא בפיגור של 60 עד 89 ימים. חוב פגום - חוב יסווג כחוב פגום כאשר תשלום הקרן או הריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב ונמצא בהליכי גביה. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום, אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר חובות בעייתיים בהלוואות לדירור. חובות בעייתיים - חובות המסווגים באחד מהסיווגים השליליים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.
י	יתרת חוב רשומה - יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי סכום החוב שנמחק חשבונאית.
מ	מכשיר פיננסי - חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת. משך חיים ממוצע - מח"מ - אורך החיים הממוצע של איגרת חוב. נמדד בשנים באמצעות שקלול תשלומי הקרן של האיגרת והריבית עלייה לאורך חייה עד לפדיונה הסופי. משך חיים ממוצע של איגרת מבטא את רגישות המכשיר הפיננסי לשינויים בשיעורי הריבית. המח"מ מחושב כיחס בין ממוצע משוקלל של תשלומי איגרת החוב למחירה.
נ	נגזרים - מכשיר פיננסי או חוזה אשר שוויו משתנה בתגובה לשינוי במחיר נכס הבסיס (מכשיר פיננסי, נכס פיזי, מדד מחירים, דירוג אשראי או נכס בסיס אחר), דורש השקעה ראשונית קטנה או מינימלית ביחס לסוגים אחרים של חוזים, וצפוי להיות מסולק במועד עתידי.
ס	סינדיקציה - מתן הלוואה על ידי קבוצת לווים במשותף.
ש	שוק פעיל - שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע באופן שוטף על תמחור הנכסים וההתחייבויות.

3. מונחים המתייחסים להוראות רגולטוריות

ABC	FATCA - Foreign Accounts Tax Compliance Act - חוק ה-FATCA האמריקאי - Foreign Account Tax Compliance Act קובע חובת דיווח לרשות המסים האמריקאית (ה-IRS) על חשבונות המוחזקים על ידי דמויות אמריקאיות (U.S Person) במוסדות פיננסיים זרים (מחוץ לארצות הברית). LCR - Liquidity coverage ratio - יחס כיסוי הנזילות - מוגדר כיחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל-30 הימים הבאים, תחת תרחיש קיצון. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה של חודש קדימה. EMIR - European Market Infrastructure Regulation - הוראות של האיחוד האירופאי אשר אומצו במטרה לגביר את היציבות, השקיפות והיעילות בשוקי הנגזרים.
------------	---

23	,Cost-Income Ratio
171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 116, 115, 114, 66, 25	אשראי לציבור
180, 179, 178, 177, 176, 175, 174, 173, ,	172
49, 34	דיבידנד
82, 81, 49, 47, 46, 33, 32, 31, 24, 12, 8, 6, 4, 3	הון
211, 210, 209, 208, 207, 206, 205	הוצאות ריבית
166	הכנסות ריבית
213, 179, 166, 143, 69, 68, 54, 36, 4	הלוואות לדיור
203, 82, 13	הליכים משפטיים
213, 116, 115, 114, 55, 52, 51, 26, 4, 3	הפרשה להפסדי אשראי
33	יחס המינוף
122, 81	יחס כיסוי נזילות
204, 12	כתבי התחייבות נדחים
157, 156, 155, 154, 152, 150, 148, 146, 144, 143, 44, 40, 35, 30, 26, 22, 20, 3	מגזרי פעילות
204, 160, 159, 158	
84	מדיניות חשבונאית
203, 106, 103, 81, 68, 57, 50, 49, 33, 22	מימון
213, 197, 154, 143, 142, 141, 140, 139, 138, 137, 136, 135, 134, 78, 66, 43, 27	נגזרים
200, 143, 113, 112, 111, 110, 58, 45, 43, 33, 29, 28, 24, 15, 12, 11, 5	ניירות ערך
33, 3	נכסי סיכון
83, 48	סיכון אסטרטגי
115, 114, 66, 65, 61, 60, 59, 58, 57, 56, 55, 54, 51, 49, 46, 33, 26, 22, 11, 4, 3	סיכון אשראי
176, 175, 174, 173, 172, 171, 170, 169, 168, 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 141, 140, 116	
212, 180, 179, 178, 177	
82, 48, 11	סיכון חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון
83, 48, 11	סיכון מוניטין
81	סיכון מימון
81, 48, 11	סיכון נזילות
82, 48, 11	סיכון ציות ורגולציה
71, 48, 11	סיכון ריבית
212	סיכון שוק
212, 83, 70, 11	סיכון תפעולי
213	עמלות
143, 66, 61, 60, 59, 58, 36	ענפי משק,
117, 82, 45, 30, 29, 8, 3	פיקדונות הציבור
101	רווח למניה
195, 194, 193, 192, 191, 190, 189, 188, 187, 186, 185, 184, 113, 80, 24, 22, 4	שווי הוגן
197, 196	
19, 12, 7	תשואה על ההון
101	תשלום מבוסס מניות